

EXPRESS CODZIENNY

Za Redakcję i Wydawnictwo: Stefan Kiedrzyński, Kieko, ul. Sienkiewicza 32

10

Niedziela 9 października 1938 r.

Nr. 283

„Wspólna granica polsko-węgierska

jest koniecznością i leży w interesie Europy”

BUDAPESZT. W artykule p. t. „Mocarstwo polskie” wskazuje „Pesteh Lloyd” na duże zainteresowanie prasy polskiej sprawą wspólnej granicy polsko-węgierskiej. Polska zawsze podkreślała nie zależność swej polityki zagranicznej i dała dowód, że sprawy jej dotyczące potrafi rozwiązać samodzielnie.

To tłumaczy krytyczne stanowisko Polski wobec postanowień konferencji monachijskiej, oraz zdecydowaną wolę Polski kroczenia własnymi drogami, w celu osiągnięcia stabilizacji i konsolidacji stosunków w Europie Wschodniej i Środkowej.

Wspólna granica polsko-węgierska nie jest żadnym kaprysem dyplomatycznym, zrodzonym z potrzeby chwili, ale jest koniecznością dowiedzioną wielokrotnie w ciągu dziejów.

Węgry domagają się tej granicy nie tylko na podstawie praw historycznych i gospodar-

skich, ale w interesie stabilizacji i konsolidacji Europy Wschodniej i Środkowej oraz równowagi europejskiej.

W koncepcji tej powracamy do genialnej wizji wielkiego polskiego męża stanu Józefa Piłsudskiego, którego marzeniem było stworzenie silnego bloku polsko-rumuńsko-węgierskiego.

Polska jest dziś jedynym mocarstwem na wschodzie Europy.

W podróży hr. Csaky do Warszawy, oraz jego rozmowach z

wielkim wirtuozem polskiej polityki zagranicznej płk. Beckiem dopatrujemy się również węgierskiej inicjatywy, aby zgodnie z polityką polską dążyć do zrealizowania tej wspólnej koncepcji.

Węgierskie społeczeństwo stoi w tych krytycznych godzinach zdyscyplinowane i zjednoczone z rządem węgierskim. Ufa ono, że tak Węgry, jak i Polska znajdują podstawę wspólnego działania oraz odpowiedni moment dla podjęcia akcji.

Oba narody wylały dosyć

krwi w obronie cywilizacji i chrześcijańskiej kultury zachodniej. Muszą się one znów połączyć i podjąć swą misję dziejową nie tylko w dziedzinie ducha, ale i w czynie. Oto czego oba narody oczekują od swych kierowników.

W artykule p. t. „Wspólna granica polsko-węgierska leży w interesie Europy”, pisze m. in. „Magyar Nemzet”:

Dla Węgier sprawa wspólnej granicy polsko-węgierskiej jest kwestią życia i śmierci, jest gwarancją ich niezawisłości.

Spółeczeństwo węgierskie rząd powinny wyteńczyć wszystkie swe siły, aby jak najrychlej cel ten zrealizować.

Niemniej jednak granica ta leży w interesie całej Europy, bo zapewnia ona równowagę polityczną.

Gdyby państwa europejskie trochę lepiej znały dzieje i warunki geograficzne Europy Środkowej, nie podniosłyby się ani jeden głos przeciw zrealizowaniu wspólnej granicy polsko-węgierskiej.

Wojska Polskie pod Cierlickiem Czesi i komuniści uciekają za Ostrawicę

CIESZY. W czwartek 6 b. m. Wojska Polskie zajęły niewielkie obszary, wysunięte w kierunku Cierlicka, które sta-

nowią ostatni skrawek powiatu cieszyńskiego.

Ludność miejscowa przyjęła Wojska Polskie z nieklamną radością. Zaraz za oddziałami wojskowymi jechały ambulanse pocztowe, oraz samochód „Ruch”, z którego — jak wszędzie na nowo odzyskanych terenach — rozrzucano gazety polskie.

Oddziały wojskowe, które rozpoczęły marsz o godz. 10, ukończyły operacje w godzinach południowych.

Dziś nastąpi zajęcie czwartej kolejnej strefy w rejonie miasta Frysztatu z następującymi miejscowościami: Piotrowice, Darsków, Stare i Nowe Miasto.

Po wkroczeniu do Frysztatu nastąpi defilada, którą odbierze dowódca samodzielnej grupy operacyjnej „Śląsk” — gen. bryg. Bortnowski.

Wszędzie na pozostałych rejonach nieobjętych jeszcze przez oddziały Wojska Polskiego, panuje ożywiony ruch ewakuacyjny za Ostrawicę urzędów i czeskich rodzin.

Również opuszczają teren działacze komunistyczni, którzy prowadzili energiczną akcję przeciwpolską.

Na domach polskich na obszarze jeszcze nie zajętych powiewają polskie chorągwie narodowe.

Personel starostwa frysztackiego został już niemal skompletowany.

W myśl zaleceń p. wojewody Malhomme, wszyscy niemal urzędnicy pochodzą z Zaolzia. Ze względu na konieczność zatrudnienia również sił fachowych, doświadczonych w administracji państwowej, wice starostą Frysztatu został mianowany p. Medwedzki, długoletni wicestarosta w Bielsku.

Pierwszym referendarzem został mianowany cieszyński zaolziański magister Bartulec. Również cały personel kancelaryjny i pomocniczy rekrutuje się spośród miejscowych ludzi.

Spokojną starość zapewnił im los z kolektury

WOLANOWA

„Benesz wszystkiemu winien”

Piąta strefa bez plebiscytu wywołuje przygnębienie

PRAGA. Wiadomość o konieczności oddania Rzeszy t. zw. piątej strefy, wywołała w czeskiej opinii publicznej przygnębiające wrażenie.

„Praski List”, który przyniósł na pierwszej kolumnie zestawienie no-

wych granic Czechosłowacji, przyjmując żądania węgierskie, uległ konfiskacie.

Faktem jest, że Czechosłowacja, po rozwiązaniu zatargu sudeckiego posiadać będzie zaledwie połowę terenu, należącego do niej przed zatargiem.

Prasa przyjęła wiadomość o konieczności oddania piątej strefy z ubolewaniem, przypuszczano bowiem powszechnie, że skończy się na czwartej strefie i plebiscytem.

Opinia publiczna, przyjmując to, całkowitą odpowiedzialność za taki stan rzeczy, pod znakiem zapytania stawiającą samodzielność Republiki, zrzuca całkowicie i bezapelacyjnie na b. prezydenta Benesa, uważając go za sprawcę wszystkich nieszczęść, jakie ostatnio spadły na Czechosłowację.

„Monachium gorsze, niż Godesberg” — pisze w tytule „Express”.

W związku z opublikowaniem szczegółów, dotyczących wytyczenia granicy t. zw. piątej strefy okupacyjnej na obszarach, w której znajdować się ma rzekomo półtora miliona Czechów, premier Syrový wydał rozkaz do armii, w którym — wzywając wszystkich żołnierzy do zachowania spokoju i dyscypliny — podkreśla, że w chwili obecnej nie

pozostaje nic innego, jak pogodzić się z losem i spełnić przyjęty na siebie obowiązek.

Kanclerz Hitler raniony kwiatami

BERLIN. Wydane zostało ponownie zarządzenie, aby ludność zaniechała rzucania kwiatów i innych przedmiotów do wozu kanclerza, gdyż w dniu wczorajszym od rzuconego do wozu bukietu kwiatów kanclerz odniósł lekką ranę twarzy.

Bombardowanie chlebem Barcelony

BURGOS. Samoloty gen. Franco we czwartek przeprowadziły „bombardowanie chlebem” Barcelony a następnie zrzucono większe ilości chleba na spadochronach w Alicante.

Niedola Rusi Podkarpackiej Plebiscyt wypadnie na korzyść Węgier

UZHOROD. Wypadki ostatnich tygodni przeżywała ludność Rusi Podkarpackiej w wysokim napięciu i oczekiwaniu na decyzje, które przyniosłyby zarówno rdzennym Węgom, jak i pozostałej ludności tego kraju, wyzwolenie spod okupacji czeskiej, trwającej od 19 lat.

Pod naporem mas ludowych, niezdeterminowanych dotychczas, a nawet pozostających na żołdzie czeskim, działacze i publicyści miejscowi jednogłośnie wypowiadają się za koniecznością zrewidowania zagadnienia przy należności państwowej Rusi Podkarpackiej.

Centralna Rуска Rada Narodowa powzięła jednomyślną uchwałę, żądającą prawa samookreślenia dla

Rusinów węgierskich w drodze natychmiastowego głosowania ludowego.

Panuje przekonanie, że plebiscyt wypadnie przygniatającą większością głosów na korzyść Węgier. Niezależnie od antycznych nastrojów politycznych, odegrały tu rolę również momenty gospodarcze.

Przed ludnością Rusi Podkarpackiej w dzisiejszym układzie politycznym wzrasta widmo głodu i ostatecznego zubożenia wynikającego z konieczności ponoszenia olbrzymich ciężarów, związanych z likwidacją niedawnych pożyczek Pragi, a także z tendencji czeskiej do szukania na wschodzie wyrównania strat poniesionych na zachodzie.

To też w chwili obecnej nikt już nie wierzy codziennym niemal „obietnicom” czeskim na temat samorządu krajowego. Realnie traktowane są tylko fakty, te zaś mówią jedynie o szalejącej cenzurze i przesładowaniach.

Czasopisma miejscowe wychodzą całkowicie niemal wycieńczone. Ciągłe słuchać o nowych aresztowaniach.

Ostatnio do kazamatów uzhorodzkich dostał się powszechnie ceniony przewodca młodzieży Ilkowiec. Miejscowi Węgrzy pozbawieni zostali w ogóle prawników i inteligencji.

Jak widzimy, sytuacja dojrzała do konieczności powzięcia ważkich historycznych decyzji

Napoleon Sadek

Porządki domowe

Spotkałem pana Jarzabka w kawiarni. Był mocno zdenerwowany.

— Pokłóciłem się z żoną! — oznajmił mi, kiedy go spytałem o przyczynę złego nastroju.

— O co?

— O porządki, proszę pana! — sapnął gniewnie. — Stale do stu diabłów, robi porządki w moim pokoju! Na moim biurku! I potem nic nie wiem, gdzie co leży i nic nie mogę znaleźć! Szału można dostać!

Jej się, uważa pan, zdaje, że porządek polega na tym, żeby wszystko było ułożone równiutko na kupę!

I wszystko mi mieszał! Rączki, listy, gazety, notatki! Pouklada „w kostkę”, żeby ładnie wyglądało i zadowolona.

A mnie zóło zalewa! Godzi nami potem szukaj każdej rzeczy!

Nie może kobieta zrozumieć, że ten nieporządek, to jest mój porządek! Ze właśnie w tym nieporządku, zawsze wiem, gdzie co leży!

Ją to denerwuje, że ja trzymam spinki w kałamarzu!

Specjalnie tam włożyłem, żeby wiedzieć, gdzie ich szukać!

A że w teczce na listy mam chustki do nosa?! No to co?... Mam chroniczny katar i chcę mieć chustki pod ręką!

I z resztą czego ona się wtrąca do mojego biurka! Niech lepiej kuchni pilnuje!

— U mnie w kuchni — powiada — jest idealny porządek! Wszystko równiutko pousta-

wiane!

Ha, ha, ha! Śmiać mi się chce. „Równiutko poustawiane!” Co z tego, że równiutko, ale niech pan zajrzy do jej pudełek, puszek, słoików i butelek!

Jeżeli na butelce jest naklejka „oliwa nicejska”, to może pan być pewny, że tam jest terpentyna.

Jeżeli pudełko jest od herbaty, to z pewnością jest w nim pieprz.

Herbata jest zawsze w pudełku od kakao, a w pudełku od kawy znajdzie pan cynamon.

W puszcze na sól z pewnością leży cukier, a fasolę pan znajdzie w puszcze z napisem „mąka”.

Co tu dużo gadać, proszę pana! Kiedy latem chciałem sobie sam zrobić kolację, to się o mało co nie otrulem.

Pojęcia pan nie ma co mi wyszło!

Jajecznicę pocukrzyłem, herbatę posoliłem, pomidor posolełem terpentyną i posypałem cynamonem!

A kiedy po powrocie żony z urlopu, zwróciłem jej uwagę o burzyła się na mnie.

— Ty mi się do kuchni nie wtrącaj! Porządku mnie nie ucz! że na butelce jest napis oliwa? To co z tego?! Widocznie była tam kiedyś oliwa! Ale ja wiem, że teraz jest tam terpentyna!

I wiem, że w pudełku od herbaty znajdzie cynamon, a w pudełku od kawy pieprz.

Rozumie pan?! Ona wie! A

że ja wiem, że w kałamarzu znajdzie spinki, to ją denerwuje! Mnie nie wolno!

Ze w słoiku na powidlą jest zaprawa do podłóg, albo szare mydło, to w porządku!

A jak na biurku leży kilka rozsypanych kartek, to już jest stem niechluj!

Specjalnie rozsypałem, psia krew, bo mi się tak podobało! Nie pozwolę swoich papierów układać w kupki! Nie pozwolę robić „porządku na swoim biurku”!

Niech sobie żona trzyma w solnicy nawet truciznę na szczury, a w cukiernicy tłuczoną cegłę!

Nic mnie to nie obchodzi!

Ale niech się do mojego biurka nie wtrąca!

Zapowiedziałem dziś żonie kategorię, że jeżeli jeszcze raz mi zrobi porządek na biurku, to je się wezmę do kuchni!

Do solnicy nasypię soli, do cukiernicy cukier, w pudełku od herbaty będzie herbata, a w pudełku od kawy — kawa!

I wtedy będzie miała za swoje! Zgłupieje, proszę pana! Nic nie będzie mogła znaleźć!

Jak jej to powiedziałem, aż zbladła ze strachu!

I teraz mam nadzieję, że już moje biurko zostawi w spokoju!

PRZY CIĘPIENIACH wątroby, żołądka, kiszek, nerek lub pęcherza stosuje się **SOK ŚWIĘTOJAŃSKIEGO** Ziela Magistra EDWARDA GOBIECA, Warszawa, Miodowa 14. Apteki i drogerie.

725 tysięcy Czechów przejdzie pod panowanie Berlina

PRAGA. Prasa czeska, omawiając w dalszym ciągu kwestię piątej strefy, przynosi dane cyfrowe co do ogólnej powierzchni chni i liczby ludności terytoriów, przechodzących pod władzę niemiecką.

Według prowizorycznych obliczeń, cały ten obszar wynosił ma 28.291 klm. kw., czyli obejmuje terytorium większe od połowy obszaru Czech właściwych.

Na terytorium tym zamieszkiwało ma 3.638 tysięcy mieszkańców, z czego 2.811.000 Niemców i 725.000 Czechów.

Dzienniki zwracają przy tym

uwagę, że jeśli z jednej strony, po ustaleniu piątej strefy, cały obszar, który zajęty będzie przez Rzeszę, przekroczy rozmiarami swymi terytorium, przewidziane w memorandum w Godesberg, o tyle z drugiej

strony pokrywa się dokładnie z granicą, jaka swego czasu wymieniona była w żądaniach Henleina co do udzielenia Niemcom sudeckim autonomii terytorialnej w ramach Republiki Czesko-słowackiej.

Powstanie zbrojne w Maroku Przewódcy stanęli przed sądem

CASABLANCA. Donoszą z Tangeru: Po zakończeniu śledztwa w sprawie wzniesienia powstania zbrojnego w Maroku hiszpańskim w dniach 13 i 15 września przez grupę Hiszpa-

nów tangerskich i tuziemców oraz wykrycia składów broni, odbyło się pierwsze posiedzenie sądu międzynarodowego.

Podsądni w liczbie 58 osób odpowiadają z aresztu.

Obrońca wniosła cały szereg dodatkowych dokumentów, mających udowodnić, że chodzi tu o wyprawę myśliwską.

Tak też tłumaczyli się wszyscy aresztowani Hiszpanie, natomiast tuziemcy składali sprzeczną zeznania.

Przyjmując powyższe pod uwagę, sąd postanowił zwolnić chwilowo z więzienia 18 Hiszpanów i 17 tuziemców do czasu ponownego rozpatrzenia tej sprawy.

W wyniku ekspertyzy okazało się, że cała broń jest pochodzenia czesko-słowackiego.

UPAŁY! Sukienka Ci się zniszczyła pod pachami? Ręce masz wilgotne? Nogi Ci się pocią? Nie martw się i stosuj „DINOL” — płyn przy poceniu pach — proszek przy poceniu nóg

Banda zuchwałych oszustów

skazana przez sąd na długoterminowe więzienie

Aria Gutglas, właściciel biura prób w Żyrardowie i Feliks Pawłowski podoficer rezerwy w dość niezwykły sposób naciągali łatwowiernych kupców w różnych miastach Polski. Mianowicie grali oni rolę oficerów. Ponieważ Pawłowski miał większe pretensje, był przecież podoficerem rezerwy, udawał kapitanem, a Gutglas wobec swego niepozornego wyglądu został... prokuratorem wojskowym.

W tym charakterze oszuści odwiedzili 25 miast i w każdym oszukali kilku kupców, biorąc na weksle najrozmaitsze przed-

mioty, które następnie sprzedawali za gotówkę za czwartą część wartości.

Tupet i bezczelność oszustów sięgała tak daleko, że w Grodnie przybyli nawet do kasyna oficerskiego, a w Lublinie całą noc bawili na dancingu. Pawłowski zawarł znajomość z właścicielem lokalu i podczas zabawy zawołał: „Szamona dla pana prokuratora”. Oczywiście oszuści nie zapłacili rachunku.

Przy tym posługiwali się fałszywymi legitymacjami, które zdobyli w dość pomysłowy sposób. Mianowicie zamówili w drukarni blankiety i legitymacje „Klub sportowy pod rozkazami Ministerstwa Spraw Wojskowych”. Następnie górny napis „Klub Sportowy” odcięli, pozostawiając „Pod rozkazami Ministerstwa Spraw Wojsko-

wych”.

Wreszcie w Tarnopolu podwinęła im się noga. Wydali się podejrzani miejscowej żandarmerii i zatrzymano ich.

Sąd Okręgowy skazał Gutglasa na 4 lata więzienia, a Pawłowskiego na 3 lata. Gutglas odwołał się od wyroku, twierdząc, że nie mógł być projektodawcą przy swojej prezencji i mało po ciągającej fizjonomii nie mógł uchodzić za kierownika afery.

Sąd Apelacyjny po zabornieniu się z wyglądem Gutglasa, wymierzył mu równą karę co Pawłowskiemu, t. i. skazał go na 3 lata więzienia.

EGZEME, zamarszki olegi o parzenia listae swę dzenie. usuwa bezwzględnie Krem regeneracyjny **MAGISTRA GRABOWSKA** Warszawa, ul. Tuba 2. Tuba 1.50, 3.00. Pobranie 3.50. Apteki — Drogerie.

Fortunę zdobędziesz,

kupując los do 1-ej kl. 43-ej loterii w szczęśliwej kolekturze

WROCLAWSKIEGO

Targowa 57 Warszawa Pl. 3-ch Krzyży 13. Konto P. K. O. 22.855. gdzie stale padają większe wygrane.

Estonia ogłasza neutralność według wzoru państw skandynawskich

RYGA. Donoszą z Tallina: Na posiedzeniu Rady Ministrów estońskiej przyjęty został projekt ustawy o neutralności państwa, który głosi m. in., że w wypadku zatargu okrety wojenne państw, biorących udział w tym konflikcie, tylko w specjalnych momentach i to za specjalną zgodą rządu estońskiego mogą zatrzymać się w portach estońskich. Zabrania się zawijania do portów uznanych za wo-

jenne. Samoloty tychże państw nie mogą w razie konfliktu przeleatywać nad Estonią. Wojska zaś tych państw nie mogą w żadnym wypadku używać terytoriów Estonii jako bazy do działania przeciwko swoim wrogom.

Projekt ten wzorowany jest na podobnej ustawie, uchwalonej przez państwa skandynawskie i będzie przedłożony izbom ustawodawczym.

W węgierskim mieście Komarna ludność czeka na kres niewoli czeskiej

BUDAPESZT. Kilku dziennikarzy odwiedziło czeską część granicznego miasta na Dunaju Komarna.

Przejście przez granicę możliwe jest piechotą, gdyż od strony czeskiej most jest zatarasowany zasiekami z drutu. Czesi poza tym poczynili przygotowania do wysadzenia wielkiego mostu na Dunaju.

Prześła mostu, jak również potężne filary zaopatrzone są w ładunki dynamitowe, do których prowadzą długie lonty.

Z wież kościelnych powiewają węgierskie flagi narodowe. Kupcy węgierscy również ude-

korowali swe wystawy wstęgami czerwono-białozielonymi.

Wojsko czeskie odtransportowane zostało w głąb kraju na odległość 40 klm. od granicy Dunaju. Pozostały tylko wzmochniona straż celna i kompania piechoty.

Czesi, jak się zdaje, poczynili już wszystkie przygotowania do rychłego przekazania tego obszaru.

Pończochy Trykotaż

A. FUCHS Nalewki 2 Marszałkowska 80 Marszałkowska 101

poleca na sezon ZIMOWY

Pulłowery, swetry, żakiety, garsonki, bieliznę ciepłą dla PAŃ, PANÓW i DZIECI — Ceny fabryczne

Przygoda panny Mani

Zimowy wieczór siekł lodem i tarzał wichurą letni płaszcz panny Mani.

Szła ponurą uliczką Powiśla, myśląc z odrazą o wystyglim piecu i wybitnej szybko swego pokoiku. Po całodziennej pracy znowu trzeba będzie pić mętną herbatę i zagryzać ją czarnym ościstym chlebem, stojącym w gardle.

Cóż z tego, że, jak codzień, przyjdzie Karol i serca ich rozkwitną kwiatem jedynej — ponad wszystko — miłości. Są biedni, biedni, jak para myszy kościelnych. Nie mając za co zbudować jasnego, ciepłego życia. Każde z nich obija się o ostre kandy niedostatku, czekając na uśmiech losu, który... czy się uśmiechnie?

— Kurier... ciągnięcie loterii —

hrabina kupi... a może nie ma losu? I sprzedający gazety urwis, współczująco zajrzał w oczy dziewczyny.

— Prawda! Ma ćwiartkę! Karol ofiarował jej na imieniny.

Panna Mania kupuje gazetę i szuka gorączkowo swego numeru w świeżo wydanej. Nagle... czy to halucynacja, czy też ogromne, niesłychane, nie do uwierzenia szczęście!

Dziewczyna postępuje parę kroków naprzód zastyga pod czarnym łukiem bramy i cicho, słodko płacze. Przed nią rozwija się promienna słoneczna droga życiowa.

Ileż takich szamocących się z biedą istnień oślepi szczęście m 43 loteria klasowa, której ciągnięcie rozpoczyna się 19 października.

Panowie !!! 100%

sił męskich uzyska pan stosując aparat „Nr 111”. Naukowa broszura wysyłamy bezpłatnie. dyskretnie. „Inventus — C” Warszawa, Aleje Jerozolimskie 35.

Na politycznym widnokręgu tygodnia

„Nic o nas, bez nas“

Oto hasło naszej polityki zagranicznej

Widmo wojny światowej zo stało zażegnane. Olbrzymie na pięcie poprzednich tygodni opada. Szetowie rządów składali w parlamentach, względnie bez pośrednio społeczeństwu, sprawa zrodzenia z przebiegu wypadków. Zarówno Izby jak i masy udzieliły swojej aprobaty rządowi. Wszyscy są radzi, że obeszło się bez wojny, jakkolwiek nie brakło głosów, że zapłacono drogo za ten upragniony pokój.

Nie wolno zamykać oczu na to, że Europa teraz płaciła za bledy i Traktatu Wersalskiego i 20-letniej polityki.

Rozkład państwa czechosłowackiego wskazuje, że był to twór sztuczny i trzymał się tylko koniunkturą międzynarodową. Gdyby odpowiedzialni mężowie stanu w Czechosłowacji zrozumieli ten stan rzeczy może potrafiliby państwu swojemu zapewnić lepszy los.

SAMODZIELNOŚĆ POLSKI

Polska w walce o nową organizację tej części Europy, która nas bezpośrednio dotyczy działała samodzielnie. Jak to już zaznaczyliśmy niejednokrotnie Polska nie oglądała się na żadne mocarstwa, nie zaciągała ani rad ani też nie zwracała się o pomoc. Taktyka Polski wynikała li tylko z naszego własnego interesu, z naszych potrzeb państwowych. Załatwialiśmy wszystkie sprawy bezpośrednio z Praga.

Nie znaczy to jednak, byśmy obojętnie chcieli patrzeć na jakieś uchwały innych państw odnośnie do Europy środkowej. Tam gdzie my posiadamy swoje żywotne sprawy nie może nikt bez nas decydować, nie można niczego załatwiać co zwracałoby się przeciwko nam.

Załatwienie przez nas sprawy Śląska Cieszyńskiego wykazało Europie, że potrafimy działać bardzo energicznie, jeśli to naszym jest w smak różnym możliwym tego świata. Nie pomogły więc żadne naciski ani różnej interwencji w Warszawie.

Wielu panów zgłaszało się z zaofiarowaniem swoich usług pośrednictwa. Odrzuciliśmy je jednak wszystkie.

Przypuszczalnie rządy państw zachodnich zrozumieją już teraz, że nie można przeciwko nam, ani też bez nas, działać w tej części Europy, którą zamieszkuje.

DROGA WIELKOŚCI.

Marszałek Śmigły Rydz w ostatnim swoim przemówieniu podkreślił, że Polska wybrała dla siebie drogę wielkości i na niej na pewno się wszyscy spotkamy.

Znajdujemy się w okresie dalszego rozwoju naszego państwa. Śląsk Cieszyński dał nam nie tylko nowych obywateli (ok. 260 tysięcy) ale duże bogactwa naturalne. Zwiększamy nasz wywóz, wyrosnie nasz potencjał zbrojeniowy. Wielkie zakłady przemysłowe i kopalnie czynią nas bogatszymi. Potrafimy one zaspokoić nasze potrzeby lepiej niżeli dotychczas.

Ma to jednakże nie tylko w mowę godną. Ta jakkolwiek bardzo ważna, w danym wypadku odgrywa rolę drugorzędną.

Społeczeństwo polskie zadokumentowało w ostatnich tygodniach swój hart, swoją wolę. Cała Polska chciała odzyskać co straciła i tak się stało. To stano wiisko społeczeństwa naszego zrobiło wielkie wrażenie za granicą. Polska wykazała swoją jednolitość. Pokazaliśmy, że gdy chodzi o sprawy wielkie, o dobro państwa, nie ma między nami żadnych sporów, tworzymy wówczas jedną całość.

Nasza wola, wola Polski, musiała być uszanowana. Jesteśmy najsilniejszym państwem we wschodniej Europie. Młot wielkości sowieckiej prysnął.

Mocarstwa, które interesują się Europą wschodnią będą musiały z tych faktów wyciągnąć wnioski.

Wzrost siły państwowej kładzie jednak na każdym obywatelu poważne obowiązki. Po trafimy się z nich wywiązać.

PRZYJACIEL, KTÓRY NIGDY NIE ZAWODZI

W ciągu ubiegłego miesiąca każdy posiadacz książeczki oszczędnościowej PKO mógł się, jak zawsze, dobitnie przekonać o całkowitej pewności i bezpieczeństwie pieniędzy złożonych w PKO.

PEWNOŚĆ – ZAUFANIE PKO

Japończycy prą na południe zajmując porty Chin Południowych

HANKOU. Komunikat chiński donosi, że ostatnio Japończycy zaczynają ujawniać dużą aktywność w Chinach Południowych. Ilość wojsk japońskich w zajętych przez Japończyków

portach Chin Południowych stale wzrasta.

Z portu Tsing-Tao skierowano na południe 20 transportów wojska; ogółem w ciągu ostatnich kilku dni przerzucono na place walki w Chinach Południowych około 35 tys. żołnierzy.

Wojskowe koła chińskie prze widują duże wzmoczenie aktywności japońskiej w tych rejonach.

Walki w ciągu ostatnich dwóch dni nie dały wyniku na korzyść żadnej ze stron; straty po obu stronach są równie znaczne.

Głównymi terenami walk po

zostają okolice szosy Zuiczang-Umin (na połudn.-zachód od Kiukiangu), linia Kiukiang-Nan czang; rejon Teng, oraz drugo

rzędny front na tyłach japońskich Siuanczeng na połudn.-wschód od Wuhu.

Jak donoszą z Pekinu, na wszystkich trzech kolejach węzła pekińskiego ruch kolejowy został przerwany wobec stałych napadów partyzantów chińskich.

Przed dwoma dniami miała miejsce uporczywa walka w Tangku, na wschód od Tientsinu. Japończycy stracili kilkaset zabitych i rannych.

MEBLE

kto chce tanio kupić, winien te kupować latem. Wobec zastój nieby wale niskie ceny za go ówke poleca Salon Wytwornych Mebli, Nowy Świat 30, róg Pierackiego, piętro Meble używane wyprzedaje: Koszykowa 67.

Marsz. Goering w Paryżu

PARYŻ. Pomimo oficjalnego oświadczenia, że urzędowym kołom francuskim nie dotyczący nie wiadomo o przygotowanej wizycie marsz. Goeringa w Paryżu, prasa paryska jednakże w dalszym ciągu przynosi w depeszach z Berlina szereg informacji zapowiadających, że wizyta taka projektowana jest jeszcze na rok bieżący.

Komentarze te przypominają, że marsz. Goering w czasie konferencji monachijskiej wypowiedział się kilkakrotnie na rzecz zbliżenia francusko - niemieckiego.

Kilka dzienników popołudniowych przynosi przy tym pogłoski, jakoby marsz. Goering miał zamiar przybyć do Paryża z propozycją francusko - niemieckiego paktu o nieagresji.

Nawet wróble ćwierkają, że wygrywa się u TARGOWNIKA WARSZAWA - WIERZBOWA 7

Reumatyzm?

TABLETKI

ASPIRIN

TYLKO Z KRZYŻEM BAYERA

Świnie spadać będą z nieba

Nowy sposób propagandy wojsk powstańczych

BURGOS. W dobrze poinformowanych kręgach twierdzą, że lotnictwo narodowe prowadzić będzie w dalszym ciągu swą akcję propagandową rozpoczętą przed kilkoma dniami, a polegającą na zrzucaniu chlebów na terytorium Hiszpanii republikańskiej.

Jak słychać, brama jest pod uwagę możliwość zrzucania żywych zwierząt, przede wszystkim świń i owiec, ażeby w ten sposób uniemożliwić twierdzenie władz czerwonych, że środki

żywnościowe są zatrute.

Eskadry powietrzne gen. Franco zrzuciły w dniu czwartym, jak donosi prasa hiszpańska, 25 ton chleba na ulice Barcelony.

Radio Saragossa ogłosiło, że na froncie pirenejskim i nad Madrytem w ten sam sposób trzucano 345 tysięcy paczek papierosów.

Reuter dodaje, że z okopów wojsk rządowych za ten dar podziękowano za pomocą głośników.

Eurza szalała nad Irlandią

wyrządzając olbrzymie szkody

DUBLIN. Burza, która szalała nad Irlandią w ciągu kilku dni z rządu, wyrzuciła ogromne

straty w zbiorach i w komunikacji oraz spowodowała wlew wody i szereg wypadków z ludźmi.

Irlandia okazała się prawie całkowicie izolowana od świata zewnętrznego a komunikacja telefoniczna i telegraficzna pomiędzy Dublinem i Belfastem Londynem i Liverpoolem została przerwana.

Wicher na lądzie przekraczał siłę 60 mil na godzinę, dochodząc niekiedy do 100 mil na morzu, statki z Anglii przychodziły z opóźnieniem od 4 do 11 godzin (normalnie przejazd trwa od 3 do 9 godzin). Dużo okrętów zawróciło z drogi szukając schronienia w portach. Towalone drzewa zatarasowały drogi utrudniając albo uniemożliwiając połączenia wewnętrzne. Komunikacja lotnicza została wstrzymana.

W niektórych miejscowościach wicher porzywał dachy z domów. Ustalenie strat potrwa przez czas dłuższy.

Twarz na użytek reklamy...

i w rezultacie sensacyjna sprawa sądowa

Popularny w Warszawie Murzyn p. Józef Diak, zamieszkały od wielu lat w Polsce i władający biegle językiem polskim, zdecydował się na oddanie swojej czarnej fizjonomii na użytek reklamy.

Zawarł bowiem z właścicielem

fabryki pasty do obuwia, p. Fortuna, umowę tego rodzaju, że wydrukowano olbrzymią ilość ulotek reklamowych, na których widniała roześmiana twarz murzyna, zachwycającego się pastą do obuwia wyrobu fabryki p. Fortuny. Murzyn Diak zresztą miał te ulotki osobiście rozdáwać na mieście.

Umowę zawarto na okres 10 lat i przez ten cały czas p. Diak miał otrzymywać po 300 zł. miesięcznie.

Ulotki wydrukowano i p. Diak rozpoczął pochód po Warszawie i rozdawaniem plotek z własną podobizną robił sensację na ulicach.

Trwało to tylko jeden dzień,

bo fabryka pasty już nazajutrz podziękowała p. Diakowi za jego wysiłki.

Murzyn za pośrednictwem adw. J. Warszawskiego i Pawlikiwicza wystąpił do Sądu Okręgowego przeciwko fabryce, żądając 36.000 zł., t. i. w umówionym stosunku za 10 lat.

Sąd Okręgowy zasądził na rzecz p. Diaka 3600 zł.

Na skutek apelacji obu stron sprawa znalazła się w Sądzie Apelacyjnym.

Przez długi czas rozprawiano nad zagadnieniem sprzedaży podobizny na cele reklamowe i ile warta jest twarz p. Diaka. Wyrok ogłoszony będzie w najbliższych dniach.

2 x osiennie 1 grosz
MYDEŁKO DO ZĘBÓW
CHERRY'S
O NIEZRÓWNANYM SMAKU

Tajemnica Czarnej Damy

K. RYLSKI

SENSACYJNA POWIEŚĆ WSPÓŁCZESNA OSNUTA NA PRAWDZIWYCH ZDARZENIACH

Seweryn Poradzki, słynny przedsiębiorca budowlany a poza tym znany kobieciarz zapoznaje w Warszawie tajemniczą kobietę, która oczarowała go swą urodą. Milioner zapomina o swej żonie i dzieciach i pozwala wciągnąć się przez wrotnej kobiecie do bandy przestępców, działającej pod przykrywką tajemniczego Bractwa Białych. Banda ma na swym sumieniu szereg morderstw, a gdy Poradzki pragnie po niewczasie wycofać się, zostaje przez nich porwany.

Herszt bandy znany architekt inżynier Hetman - Hetmański pragnie zgładzić Poradzkiego — napotyka jednak na opór Ireny, pięknej kobiety, której zadaniem jest właśnie zwać biać szereg mężczyzn do zbrodniczej działalności. Wobec tego Hetmański wyszukał artystę Sławetę, który z wyglądu jest niezwykle podobny do Poradzkiego. Hetmański znał tajemnicę życia Sławety, a mianowicie: morderstwo, które ten popełnił i zataił: wobec tego począł go szantażować, chcąc zmusić go do odegrania roli „Poradzkiego”.

Pewnego dnia turyści w górach odnaleźli omdlałego Poradzkiego. Przeniesiono go do sanatorium, a z tamąd udał się do Warszawy.

Puchała zdołał ustalić, że Poradzki porozumiewa się z Hetmanem - Hetmańskim. W myśl jego instrukcji miała pani Halina wyjechać do Krynicy ale w przeddzień wyjazdu otrzymała list, pisany ręką Poradzkiego: a wysłany trzy dni temu z Hamburga?

Poradzki pokazała swemu „mężowi” list, który otrzymała z Hamburga. Sławeta zorientował się w groźbie sytuacji, która powstała i przyznał się, że kiedyś ten list napisał, ale zapewne wrzucono go do skrzynki z opóźnieniami.

Halina Poradzka udała się do Puchały, gdzie stwierdziła że mąż jej wykradł list. Ale gdy Puchała wrócił wraz z nią do domu, stwierdzili, że Poradzkiego już nie ma. Puchała wyjawiał wtedy Poradzkiej, że miała do czynienia z oszustem i opracował plan złowienia owego oszusta.

Sławeta skrył się w mieszkaniu Hetmańskiego, któremu opowiedział o wszystkim, co zaszło. Hetmański kazał mu wrócić do domu.

Puchała przybył wraz z dwoma wywiadowcami do mieszkania Hetmańskiego, który zdążył zawczasu ukryć Sławetę w kasie: Puchała zapytał wręcz inżyniera, gdzie ukrył oszusta „Poradzkiego”, który porozumiewał się z nim telefonicznie.

— Jeszcze wczoraj wieczorem — dodał inspektor Puchała, spoglądając prosto w oczy Hetmańskiemu. — Jeszcze wczoraj wieczorem dzwonił ten oszust tutaj... A pan, panie inżynierze pomaga mu ukrywać się...

Puchała jest przekonany, że za chwilę ujrzy na twarzy Hetmańskiego wyraz strachu człowieka, który został zdemaskowany.

Ale pomylił się: twarz Hetmańskiego nie zdradza w niczym tego, że obawia się czegoś. Puchała jest jednak pewny swego: nie chce dopuścić myśli, że się pomylił, że dał się nabrać... Przeciwnie, inspektor policji, wiedziony dziwną intuicją jest coraz bardziej przekonany, że ma do czynienia z niezwykle wyrafinowanym jegomościem. To rozdrażniło go jeszcze bardziej, i dlatego odezwał się niezwykle ostrym tonem:

— A więc nie rozumie pan inżynier nadal o czym mówimy ze sobą?

Słowa jego były pełne jadowitości i złości.

Hetman - Hetmański uśmiecha się szczerze zakłopotany, jak ktoś, kto nie orientuje się, czemu go dręczą... A jednak znać w jego oczach, że jest mocno

zaniepokojony. Widzi jasno, że jego wielka impreza, którą tak starannie przygotował, zasypała się i może mieć dla niego najbardziej oplakane skutki... Ale mimo to jest zadowolony, że sprawa przyjęła taki obrót, bo gdyby Sławetę aresztowano i poddano okrutnemu przesłuchaniu, wyśpiewałby wszystko i zasypałby go na pewno...

Niebezpieczeństwo istnieje jeszcze, ale jest tylko połowiczne. Najgroźniejszy dowód przeciwko niemu: „Seweryn Poradzki”, znajduje się w jego ręku... I ktoś będzie mógł udowodnić mu, że „Seweryn Poradzki” ukrył się właśnie u niego w domu? A gdyby nawet... I w końcu, tylko jeden człowiek wie, w jaki sposób należy otwierać tę kasę... Nie, nie należy ulegać panice, nie wolno załamać się...

To też odpowiada Puchała z uśmiechem zakłopotania, ocierając chusteczką czoło.

— Gdybym nie miał tej świadomości, że nie śpię teraz, wydawałoby mi się, że to wszystko co teraz słyszę, jest snem...

— Proszę odpowiadać mi do rzeczy — poruszył się niespokojnie Puchała na krześle, stając się niezwykle wzburzony.

— Proszę bardzo, ale cóż mam panu powiedzieć, skoro nie rozumiem, o co panu chodzi...

— Kim jest więc ten człowiek, który dzwonił do pana kilkakrotnie z kabiny na Dworcu Głównym?

— Panie inspektorze, chce mi pan wmówić jakąś niesamowitą historię.

— Kim jest ten oszust, podający się za Seweryna Poradzkiego, którego pan dzisiaj ukrył... — pyta dalej stanowczym głosem Puchała.

Hetmański udaje zdziwionego: z jego twarzy nie znikł uśmiech zakłopotania.

— Jakiś oszust, podający się za Poradzkiego? Nie rozumiem. Znam Poradzkiego już od dawna...

— Mam na myśli nie prawdziwego Poradzkiego, ale tego oszusta, który nadużył zaufania nas wszystkich. Mamy dowody na to, że porozumiewał się z panem, że odbierał od pana instrukcje...

— Ode mnie? — wzruszył Hetmański ramionami i spokojnie zapalił jeszcze jednego papierosa.

— Tak, na pewno rozmawiał z panem. Przecież sam pan twierdzi, że prócz pana nie ma w tym mieszkaniu nikogo...

— Racja, w mieszkaniu przebywam tylko ja i moja służąca.

— Może to pańska pokojówka rozmawiała tak telefonicznie?

— Nic nie wiem o podobnych rozmowach...

— A my jednak wiemy, że z Poradzkim rozmawiał stąd jakiś mężczyzna. A jeśli panu pamięć nie służy, możemy panu przypomnieć, co pan każdorazowo z nim mówił...

Nie czekając odpowiedzi Hetmańskiego, wyjął Puchała z kieszeni kilka kartek papieru i przeczytał protokoły jego rozmów telefonicznych.

— Co pan na to, panie inżynierze? — zapytał Puchała, spoglądając mu prosto w oczy — zdaje się, że możemy grać w otwarte karty...

Hetman - Hetmański czyni taki ruch, jak gdyby

go wyprowadzono z równowagi i tonem podrażnionego człowieka rzuca:

— Panie inspektorze, widzę, że padłem ofiarą jakiegoś nieporozumienia. Domaga się pan ode mnie odpowiedzi na pytania, o których nie mam pojęcia...

— Ach tak — burknął Puchała. — Nie ma pan o tym pojęcia?

— Nie.

— A może pańska pokojówka wie o czymś podobnym?

— Może być...

— Wobec tego, należy ją przepytać. Trzeba ją obudzić, proszę ją tu sprowadzić — wydał polecenie wywiadowcy.

Dziewczyna, która uważnie słuchała przebiegu rozmowy pozwoliła długo na siebie czekać. Gdy wreszcie otworzyła oczy i ujrzała obok siebie obcego mężczyznę, poczęła przeraźliwie krzyknąć:

— Bandyci, ratujcie!

Ale po chwili, widząc przed sobą dozorcę, uspokoiła się.

Drżąca, przerażona, jak gdyby zaspana i na wpół ubrana, weszła do gabinetu i zapytała zdziwiona:

— Co się stało?

— Nic groźnego, niech się panienka uspokoi! — odrzekł Puchała. — Imię i nazwisko?

Dziewczyna poczyniła mówić, jękając się. Hetmański spogląda na nią spode łba; wie dobrze, że może na nią liczyć...

Puchała nie może nic z niej wydostać. Nie ma o niczym pojęcia. Nikt tu nie dzwonił, żadnych telefonów od pana Poradzkiego nie odbierała. Dzisiaj nikogo tu nie było...

Inspektor policji domyślił się natychmiast, że ta dziewczyna jest wtajemniczona w sprawy swego chlebodawcy. Właściwie chodziło mu tylko o stwierdzenie tego. Dlatego tylko ją wezwał.

Ale ta dziewczyna może się jeszcze przydać, udaje więc, że jej uwierzył i powiedział łagodnym głosem:

— Możesz pójść spać... Bardzo przepraszam, że przeskodziłem...

Dziewczyna wyszła. Hetman - Hetmański ma nadzieję, że się to wszystko skończyło. Ale Puchała nie spuszcza z niego wzroku i powiada:

— Panie inżynierze!

— Proszę, słucham — odpowiada spokojnie Hetmański.

— Jestem pełen podziwu dla pańskiego cynizmu, odwagi i spokoju!

Hetmański udaje obrażonego i powiada:

— Proszę nie zapominać, że jest pan w moim domu, i taki ton...

Puchała przerwał mu jednak:

— Uprzedzam pana, że wiem wszystko i dlatego powinien pan we własnym interesie mówić prawdę. Nie zdaje pan sobie sprawy, jakie dowody mamy przeciwko panu...

— Słucham pana — odrzekł nieco przytłumionym głosem Hetmański.

— Przede wszystkim ukrywa pan u siebie w domu niebezpiecznego przestępcę, uchodzącego za Poradzkiego. Radzę więc panu wydać go w ręce policji.

— To jest niesłychane oszczerstwo... — wzburzony, n głosem odrzekł Hetmański. — Jakże ma pan inspektor dowody...

— Owszem, zaraz wskażę panu człowieka, który widział na własne oczy, jak ten Poradzki wszedł do tego mieszkania...

(Dalszy ciąg jutro).

WOJNA SZPIEGÓW

Sensacyjne wspomnienia b. oficera wywiadu francuskiego

P. Brunet podsłuchawszy rozmowę między Malwiną Darni, a rzekomym Holendrem, doszedł do przekonania, że Malwina jest podwójną agentką i z miejsca postanawia unieszkodliwić całą bandę. Przede wszystkim za mierzał usidlić Holendra. W tym celu oświadczył mu wręcz, że jest on szpiegiem niemieckim, któremu Malwina skradła dokumenty, aby sprzedać je innemu wywiadowi.

22

Jest pan więc przegrany na całej linii i nie wiele dalbym za pańskie życie. Gdybym znajdował się na pańskim miejscu, natychmiast bym stąd wyjechał.

Holender zadrżał i rzekł głuchym głosem:

— Ma pan rację. Teraz gdy pan już wszystko wie, mogę panu powiedzieć, że jestem Niemcem i że tylko bardzo długo mieszkalem w Holandii. Ponieważ uciekłem z wojska, nie mogłem

po wybuchu wojny wrócić do ojczyzny. Zaciągnąłem się więc do wywiadu niemieckiego w Bilbao.

— Gdzie pan zresztą bardzo marnie pracował.

— Malwina mnie zgubiła. Może pan jednak być pewny, że zemszczę się na niej.

— Niech pan nie robi głupstw. Lepiej porozumieć się z nią i dać jej trochę pieniędzy. Ponadto niech pan z nią jutro uda się na walki byków. Kobiety bardzo lubią to widowisko. Z pewnością silnie nim się przejmie, a wówczas potrafi pan z nią dojść do porozumienia w obchodzącej pana sprawie.

Z początku szpieg wahał się, ale wkrótce zdołał go przekonać i podziękował za radę.

Załatwiwszy z nim, postanowiłem zwać do Saint Sebastiana jeszcze jedną grubą rybę,

mianowicie szefa odcinka S. 130 Edda z Bilbao.

Zatelefonowałem do niego i zakomunikowałem mu, że w bardzo ważnej sprawie powinien natychmiast przybyć do Saint Sebastiana.

Po trzech godzinach przybył Eddo i od razu nawiązałem łączność między nim, Malwiną a „Holendrem”.

Ponadto wystarałem się o bilety na walkę byków i które im ofiarowałem. Przyjęli je z niekłamany zachwytem, gorąco mi dziękując za moją uprzejmość.

Teraz byłem już spokojny i mogłem dokładnie przygotować to, co miało rozegrać się nazajutrz podczas walki byków.

Następnego dnia około godziny czwartej po południu, gdy na arenę wyprowadzono pierwszego byka, w loży, którą zajmowały trzy osoby, mianowicie Malwina, Eddo i „Holender”, wzbili się ślup ognia, po którym rozległa się detonacja. Wszystkie trzy osoby doznały bardzo ciężkich poparzeń i mimo usilnych wysiłków lekarzy nie zdołano ich utrzymać przy życiu.

Dowiedziałem się o tym już w Hendaye z gazety hiszpań-

1000 groszy =
1000 możliwości wygrania w szczęśliwej kolekturze

»ALJOT« J. HORODYSKA i S^{KA}
WARSZAWA, SENATORSKA 37

gdzie milion padł już 2 razy

skiej „El Sol”. Gazeta nie przepuszczała, że te trzy osoby padły ofiarą wybuchu granatu z mechanizmem zegarowym, który umieściliśmy w kieszeni „Holendra”. Dziennik wyrażał przy puszczenie, że ktoś rzucił niedopałek na suknię Malwiny, która stanęła w płomieniach i że następnie ogień przerzucił się na jej towarzyszy.

Jest rzeczą samą przez się zrozumiałą, że po tym „wypadku” nie mogłem już wrócić do Saint Sebastiana. Zresztą wcale

tego nie żałowałem, ponieważ obrzydła mi już serdecznie praca w tym szpiegowskim hotelu.

Czytelników ciekawią chyba dalsze losy pana Piotra? Otóż dowiedziawszy się że wskutek swojej lekkomyślności, zdradzał tajemnice państwowe agentce niemieckiego wywiadu, podał się do dymisji, udał się na front i zginął na polu chwały okupując w ten sposób swoją wi-

(Dalszy ciąg jutro).

Skąd to ta piękna kuchenka?
... AHA ... TONA
PROSZKU DO PIECZENIA
z GWARANCJĄ

Suchard

Benesz pojedzie na Krym

ODESA. Z Krymu donoszą, że według kursujących tu pogłosek ma przybyć na Krym na paromiesięczny odpoczynek b. prezydent Czechosłowacji, Benesz.

Kuracjusze uzdrowisk krymskich twierdzą, iż gościnę na Krymie zaproponował Beneszowi rząd sowiecki.

Kalendarz dnia

9
Październik

NIEDZIELA
18 po Ziel. Św. 41
Ew. O niegodnym sędzi. — Dionizego, Ludwika.
Słowiański: Domo-gosta.
Słońca wsch. 5.49, zach. 16.58.
Księżycy wsch. 16.41, zach. 5.50.

KRONIKA HISTORYCZNA:
1631. Zwycięstwo Jana III pod Parkanami, w pogoni za Turkami na Węgry
1779. K. Pulaski ranny w bitwie pod Savannah.
1918. Wybuch rewolucji w Niemczech.
1920. Wyzwolenie Wilna.
1934. Zamordowanie w Marsylii króla jugosl. Aleksandra I i min. Barthou

PRZYSŁOWIA LUDOWE:
Po św. Brygidzie
Babie lato przyjdzie

CIEKAWY WŁADOMOŚCI:
W ukształtowaniu się lądów na kuli ziemskiej najpóźniej nastąpiło oderwanie się Grenlandii od Europy.

REUMATYZM

ARTRETYZM i PODAGRA są plagą ludzkości. Tabletki **Togal** stosowane w tych cierpieniach w dawkach po 2-3 tabletki 3 razy dziennie uśmierdzają ból i przynoszą ulgę. Donabycia w aptekach

Na małej wokandzie...

Stary komin i młody kominek

(A.E.) Płyną lata, zmieniają się obyczaje. Gdzie są dawni stateczni ojcowie, gdzie dzieci szanujące? Nie ma ich. Przeszli do legendy, na co wskazuje chociażby niżej opisany epizod:

Pan Walerian Komin odwiedził swego trzydziestoletniego syna, Urbana, i pożyczył odeń sto złotych, przyrzekając zwrócić je w ciągu tygodnia.

Jednakże tydzień m'nał, a starszy pan Komin nie pokazywał się. Wobec tego pan Urban postanowił upomnieć się o pieniądze, i w tym celu zaszedł do ojca.

Oczom jego przedstawił się niezwykle malowniczy widok: Na stole wałaly się próżne butelki po wódce, jakiś obcy jegomość chrapał w zabłoconych buciorach na łóżku, a sam pan Komin, pogwizdując przez sen, spoczywał z rozanieloną miłą pod stołem.

— Tato! — zawołał pan Urban, ciągnąc ojca za rękę.
— Czego? — mrknął pan Komin, z trudem otwierając oczy. — To ty, Urbanie? Czekał, że myślisz, że spuszczę ci baty za to, że epf — ojca rodzącego ze snu buczysz.

— Oddaj tata setkę! — zniecierpliwiał się pan Urban.

Rektorzy wyższych uczelni złożyli hold P. Prezydentowi Rzplitej

Pan Prezydent R. P. przyjął w dniu wczorajszym rektorów wyższych uczelni w Warszawie w osobach: Włodzimierza Antoniewicza — Uniwersytet Józefa Piłsudskiego — Józefa Zawadzkiego — Politechnika Warszawska — Jana Miklaszewskiego — Szkoła Główna Gospodar

stwa Wiejskiego — Wojciecha Jastrzębowski, Akademia Sztuk Pięknych — Jerzego Modrakowski — Akademia Sto matologiczna, którzy wyrazili Panu Prezydentowi hold z okazji powrotu Śląska Zaolzańskie go, doręczając Mu odnośne uchwały tych uczelni.

PAUL BRINGUIER

Hollywood

Gdy zapadł zmierzch

Marlena Dietrich opowiedziała o swym życiu

Z dniem dzisiejszym rozpoczynamy druk fascynującego cyklu reportaży p. t. „Hollywood — raj i piekło kobiet”.

P. Bringuiet, autor tych pasjonujących reportaży, który doskonale poznał stosunki panujące w Hollywood, odsłania nam zakulisowe tajemnice tego tak zwanego raj filmowego, opowiada o przepychu i bagactwie, o szczęściu i tragedii wielkich gwiazd, o rozpaczliwej walce o byt i sławę, oraz o nędzy i łzach dziesiątków tysięcy kobiet, które popadły w niewolę współczesnego Molocha, — filmu.

A wszystko to jest napisane tak barwnie i ciekawie, że Czytelnicy z niesłabnącym zainteresowaniem będą śledzić te tetniące życiem opowieści o prawdziwym Hollywood, który raczej zasługuje na miano piękła, niż raj filmowego.

Usłyszałem niski, nieco zachrypnięty głos „Błękitnego Motyla”, „Maroka”, „Pożądania” i „Anioła”, głos narzeczonej wszystkich awanturników

świata, głos który oświadczył: — Nie wiem, czy cieszy mnie powrót do Hollywood.

I wówczas został puszczonej w ruch niewidoczny mechanizm i reportaż ten rozpoczął się.

Było to jesienią w Paryżu. Marlena Dietrich i ja wyglądaliśmy przez okno jej pokoju hotelowego. Starałem się nakłonić ją do mówienia, długo się nad nią zniecałem. W międzyczasie się zapadł zmierzch. Nie widziałem już twarzy Marleny, która oświadczyła w końcu:

— Tutaj nic nie mogę panu wyjaśnić, tutaj pan nic nie zrozumie. Lecz mogę pana zabrać ze sobą tam. Mogę ująć pana za rękę i prowadzić przez ten zaczarowany kraj, pomóc panu poznać nasz los, kobiet wspólniały a zarazem pełnych melancholii, kobiet pożądanych a zarazem samotnych. Niech pan jedzie ze mną, pokażę panu

TEMU DOBRZE —
kto ma ciepłe futro na zimę!
I TY MOŻESZ JE MIEĆ
GDY WYGRASZ NA LOTERII U

J. LANGERA
gdzie padł 1.000.000 w 33 Loterii oraz ostatnio 8 wielkich wygranych po 100.000
WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA 121
TELEFON 242.11 • P. K. O. 1667
Oddziały: Dworzec Główny i Średnicowy, ulica Targowa Nr 46, ulica Wolska Nr 6
Poznań — ul. Sew. Mielżyńskiego 21

11 godzin na dobę
od 8.30 do 19.30

PRZYJMUJE i WYPŁACA oszczędności

KKO miasta st. Warszawy

TRAUGUTTA 5
BIELAŃSKA 8 TARGOWA 65
BAŁATELA 14 WOLSKA 6

Przedruk wzbroniony

raj i piekło kobiet

Hollywood takim, jakim jest w rzeczywistości.

Marlena dotrzymała słowa. Odsłoniła przede mną wszystkie tajemnice tego miasta, pomogła mi przetłumaczyć na ludzki język tajemnicze legendy raj filmowego, zaczynając przede wszystkim od swej legendy.

Teraz wróciłem z Hollywood i opowiem Czytelnikom jak ono wygląda. Nie mam wcale zamiaru pisać reportażu o kinematografii. Pragnę tylko stworzyć przed Czytelnikami moje przeżycia w tej stolicy marzeń.

Dziesiąta wieczór na głównym dworcu w Nowym Jorku. Lał deszcz jak z cebra. Z mego kapelusza ściekały duże krople deszczu, mocząc olbrzymią paczkę gazet i magazynów, jakie trzymałem pod pachą. Mechanicznie chodziłem za moim czarnym tragarzem, który mijał nie kończące się hale, schodził po żelaznych schodach, wsuwał moje bilety w automaty i przedziurawiał je.

Wreszcie dotarliśmy na długi peron podziemny, gdzie stał pociąg, w którym miałem spędzić trzy dni i cztery noce.

Przed jednym z wagonów stała grupa fotografów, operatorów filmowych i młodzieńców w nieprzemakalnych płaszczach, w pantoflach o grubych podeszwach, w zniekształconych przez deszcz kapeluszach nasuniętych głęboko na czoło i żujących gumę. Z ich min można było poznać, że są wściekli. Byli to reporterzy i wściekało ich to, że Marlena spóźnia się.

W odległości kilku metrów stała jakaś samotna kobieta, oparta o metalowy słup i przyglądała się im. Była młoda i dość ładna. Lecz na jej twarzy malowało się takie zmęczenie i przygnębienie, że przykro to mnie uderzyło. A co najdziwniejsze, obrzucała fotografów i reporterów spojrzeniem, w którym mieszała się zazdrość i nienawiść. Nerwowo otuliła się swym czerwonym płaszczem i zadrżała, gdy rozległy się dzwonki. U jej stóp stały

dwie walizy. Widniały na nich resztki starych nalepek z przed kilku lat, na których można było jeszcze odczytać: „Hollywood Calif...” i nowe nalepki nalepione przed chwilą przez urzędnika kolejowego: „Hollywood, California”.

Nagle na peronie zapanowała zamieszanie: Zaczęto się popychać, tłoczyć, poprzez cały peron przeszedł podniecony szmer. Zjawiła się bowiem Marlena.

Nosiła zielony kapelusz filcowy, który zasłaniał jej oczy. Ręce trzymała w kieszeniach swego szkockiego płaszcza. Czterech murzynów polyskujących od wody i wyszczerzających w uśmiechu swe białe zęby, biegło wokół niej, nosząc jej walizy — szafy z białej skóry.

MARLENA I REPORTERZY
Reporterzy natychmiast ją otoczyli i zasypali pytaniami, z brutalną poufałością, charakterystyczną dla amerykańskich dziennikarzy w stosunku do aktorów. Mają oni bowiem wrażeńie, że oni robią i niszczą gwiazdy, że są one całkowicie zależne od nich.

— Hello Marlena! Jak pani minęła podróż? Jacy są mężczyźni w Europie? Ciagle jeszcze noszą krótkie bródki i wąsy?

Wszyscy się śmiali i klepali po ramionach. Pomocnicy fotografów wdrapali się na ramiona swoich kolegów i zapalali po chodnie, które wydzielając biały dym, dają jaskrawe, oślepiające światło.

— Hello Marlena! Podobno nie chce pani pracować w Hollywood?

Marlena zdołała w końcu uwolnić się od tych natrętów. Weszła na pierwszy stopień wagonu i odwróciła się do nich twarzą. Wywierała wrażenie zmęczonej. W jej bladej twarzy, żyły tylko jej czerwone wargi. Zdawała sobie sprawę, że musi uśmiechać się, że musi coś odpowiedzieć.

Jutro: „MARLENA każdego dnia zwycięża”

Z. LIRSKI

GDZIE MOJ MAŻ?

TRAGICZNE DZIEJE TROJGA LUDZI, RZUCONYCH NA FALE LOSU

Było to wiosną 1914 roku. Pewnego dnia Wanda Biernacka obudzwszy się z rana stwierdziła z przerażeniem, że jej męża, Józefa nie ma w domu. Wszczęła energiczne poszukiwania, które nie dały żadnego wyniku. Józef znikł jak kamień w wodzie.

W tym czasie Wanda spotkała swego dawnego adoratora, Jana Siwka, który od czasu jej zamałżeństwa unikał jej, chcąc w ten sposób o niej zapomnieć. Ale obecnie gdy ją spotkał, w sercu jego odżyła z dawną siłą miłość do Wandy.

Pewnego dnia w prasie pojawiła się wiadomość, że w lesie wawerskim znaleziono zmasakrowane zwłoki nieznanego mężczyzny. Wanda udała się do prosektorium i stwierdziła, że to zwłoki jej męża. W drodze powrotnej z prosektorium zrodziło się w jej umyśle podejrzenie, że Jan jest zabójcą Józefa. Toteż gdy podczas przesłuchania zapytano ją, czy ktoś nie odgrażał się mężowi z jej powodu i czy nie był o nią zazdrosny, Wanda została wytrącona z równowagi tym pytaniem.

To wydało się podejrzanym sędziemu śledczemu, który przyparłszy ją do muru, zmusił do podania nazwiska i adresu Jana.

Jana Siwka sprowadzono do urzędu śledczego. Podczas przesłuchania sędzia śledczy nabrał przekonania, że Jan jest zabójcą Józefa Biernackiego i kazał go aresztować.

Józef Biernacki nie został jednak zabity. Zakochał się w młodej Niemce Marcie Schultz i uciekł z nią do Kalisza, gdzie prowadził szczęśliwy i spokojny żywot aż do dnia, w którym stwierdził, że Marta go zdradza. Między kochankami doszło wówczas do awantury, w wyniku której Marta porzuciła go.

Józef zamierzał wrócić do Warszawy, ale tymczasem wybuchła wojna i Niemcy wkroczyli do Kalisza, urządzając pogrom i dziesiątkując bezbronną ludność. Józef został aresztowany i odstawiony do koszar, gdzie miano go rozstrzelać. Zdołał jednak stamtąd uciec i ukrył się w lesie.

W lesie natknął się Józef na dwóch żołnierzy niemieckich, którzy go ujęli i zaprowadzili do komendantury, oskarżając o zniewolenie i zamordowanie młodej dziewczyny, którą sami zgwałcili.

Józefa odwieziono do więzienia poznańskiego i umieszczono w celi wraz z jego przyjacielem Leśniewskim, który był oskarżony o szpiegostwo. Po kilku dniach po Leśniewskiego przyszedł strażnik.

Drzwi zamknęły się i Józef pozostał sam w celi. Wieczorem Leśniewski nie wrócił. Gdy nazajutrz strażnik przyniósł Józefowi pajdę chleba i czarną kawę, Józef zapytał go:

— Co się stało z więźniem, który przez kilka dni przebywał w tej celi?

Strażnik w pierwszej chwili obrzucił Józefa gniewnym spojrzeniem i zdawało się, że zaraz ryknie: „Co cię to obchodzi?”. Strażnik nie krzyknął jednak. Przez chwilę milczał, a następnie rzekł obojętnie:

— Idzie ci o tego szpiega? Hm... dzisiaj o świcie rozstrzelano go w twierdzy poznańskiej...

Józef poczuł się nagle tak, jak gdyby zadano mu silny cios maczugą.

Wiedział, że na świecie panuje obecnie bezprawie, że wszystkie zasady etyczne leżą w gruzach. To, co widział w ciągu ostatniego tygodnia, zabiło w nim poprzednią wiarę w wyższość ludzkiego gatunku...

Mimo to nie mógł uwierzyć, że zabito niewinnego człowieka, który udawał się w strony rodzinne do żony i dzieci, który nic nie przeskrobał i nie miał żadnego zatargu z prawem...

Wiadomość, że jego kolega Leśniewski został rozstrzelany przybiła Józefa całkowicie na duchu. Przez chwilę stał na miejscu jak wryty, nie mogąc wypowiedzieć słowa.

Strażnik uważnie przyjrzał mu się, a następnie rzekł surowo:

— Wystrzelamy tych szpiegów jak psów!.. Józef nie odpowiedział. Dławiło go coś w gardle. Chciał krzyknąć „Zbójce!”. Ale głos zamarł mu w piersi.

Strażnik potrząsnął głową i opuścił celę, zamykając drzwi. Zgrzyt klucza w zamku świdrował Józefowi czaszkę.

Przez dłuższy czas spacerował nerwowo po celi pogrążony w ponurych rozmyśleniach.

Starał przekonać siebie, że dozorca go okłamał, ale gdy nazajutrz do celi wszedł inny dozorca, rozproszył on już wszystkie jego wątpliwości. Opowiedział Józefowi, że sąd wojenny skazał rosyjskiego szpiega na karę śmierci. Ponieważ od wyroków sądu wojennego nie ma odwołania, został on następnego dnia o świcie rozstrzelany.

— Rodzina Leśniewskiego, który już nie żyje, z pewnością uważa go za żywego — pomyślał Józef. — Przypuszcza, że z powodu wojny utkwiał gdzie

po drodze... A mnie, żywego człowieka, uważają za umarłego... Po mnie żona nosi żałobę... Co to za straszliwa ironia losu!..

Józef siedział w pojedynczej celi więzienia poznańskiego sześć tygodni. W ciągu tego czasu ani razu go nie przesłuchano, ani razu nie zaprowadzono do prokuratora, lub sędziego śledczego.

Józefa niepomiernie to dziwiło i starał się porozumieć w tej sprawie ze strażnikami.

— Dlaczego mnie się nie przesłuchuje? Jak długo zamierzają mnie tutaj trzymać? — pytał strażników.

Ci jednak odpowiadali gniewnie:

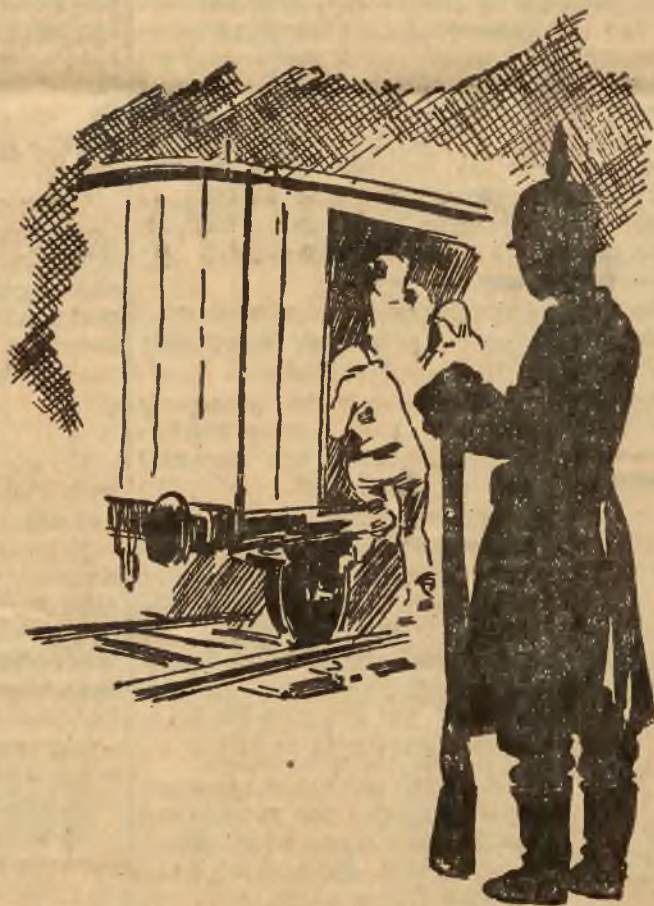
— Gdy będą ciebie potrzebowali, wezwą ciebie... Niech cię o to głowa nie boli...

Pod koniec szóstego tygodnia kazano Józefowi wziąć rzeczy (nie miał on jednak nic prócz tego, co nosił na sobie) i zaprowadzono go na dworzec.

— Dokąd teraz jadę? — zapytał Józef żołnierza, który go eskortował.

— Nie mam pojęcia. Na dworcu mam cię przekazać w inne ręce...

Na dworcu było duszno i gwarno. Widziało się tam przeważnie żołnierzy w pełnym uzbrojeniu.

Wieśniacy i wieśniaczki zaczęli się wdrapywać na wysokie stopnie wagonów towarowych.

Józefa wprowadzono do dużego pokoju, gdzie stał długi stół, za którym siedzieli oficerowie i cywile i pisali coś na długich arkuszach papieru.

Józef stał onieśmielony i czekał na swoją kolej. W końcu żołnierz, który go eskortował, kazał mu zbliżyć się do stołu. Jeden z oficerów zapytał go o

imię i nazwisko. Józef znów podał zmyślone nazwisko: Brudziński.

— Dokąd mam jechać? — zapytał nieśmiało. Ale w odpowiedzi oficer obrzucił go tak groźnym spojrzeniem, że Józefowi odeszła chęć do zadawania dalszych pytań.

Następnie wyprowadzono Józefa na peron. W odległości kilkuset metrów od budynków dworcowych siedzieli na błotnistej ziemi oberwani ludzie o zapadłych policzkach i zmęczonych czerwonych z niewyspania oczach. Już z pierwszego rzutu oka Józef poznał, że nie są to Niemcy, a gdy zbliżył się do nich, usłyszał, że mówią po polsku.

Ale kim byli ci ludzie i dlaczego byli tak zmęczeni i oberwani — tego Józef nie wiedział.

Zandarmi z bagnetami nasadzonymi na karabiny kręcili się w pobliżu i strzegli tych bledych, wycieńczonych ludzi, z których większość wyglądała jak cienie.

Józef zauważył wśród nich również i kobiety w chustkach na głowie. Część z nich miała małe paczki, a część siedziała na błotnistej ziemi i żuła czerstwy chleb.

Żołnierz przyprowadził Józefa do tej grupy ludzi i wręczył jednemu z zandarmów jakieś papiery. Zandarm zmierzył Józefa od stóp do głowy i rozkazał przyłączyć się do grupy, którą pilnował.

Józef nie usiadł na rozmięklej ziemi. Zatrzymał się przy kilku starszych mężczyznach i szeptem zapytał ich co tutaj robią.

Jeden z mężczyzn opowiedział mu drżącym, zmęczonym głosem:

Pochodzili oni z okolic Łomży i Mławy. Latem przechodzili przez granicę i pracowali jako sezonowi robotnicy w Prusach Wschodnich... Nagle wybuchła wojna. Rosjanie zaczęli się zbliżać do jezior Mazurskich. Wówczas Niemcy zatrzymali polskich wieśniaków. Traktowano ich jak jeńców i nie pozwalano wracać w strony rodzinne... Wlecz się ich z jednego miasta do drugiego, odżywia się jak psów, a przy tym muszą jeszcze kopać rowy, okopy, rozciągać druty kolczaste i t. p.

Obecnie, jak słyszeli, wiezie się ich do Królewca.

— Stąd wynika, że również i mnie prowadzi się na przymusowe roboty — pomyślał Józef — a śledztwo przeciwko mnie umorzono. W innym bowiem wypadku nie przyłączonoby mnie do tej grupy.

Nagle ryknęli zandarmi, rzucając rozkazy. Wszyscy zerwali się z ziemi i zaczęli maszerować w stronę pociągu, który stał na bocznym torze.

— Wsiadać! — wrzasnęło kilku zandarmów.

Wieśniacy i wieśniaczki zaczęli się wdrapywać na wysokie stopnie wagonów towarowych. Były to wagony, w których zazwyczaj przewoziło się bydło. Obecnie służyły one do transportu ludzi.

Drzwi wagonów zostały otwarte. Gdyby zamknięto drzwi, ludzie podusiliby się wskutek panującego tam zaduchu.

Jakaś stara wieśniaczka przepychała się do drzwi, krzycząc:

— Puście mnie ludzie!.. Zaduszę się!.. Tchu nie mogę złapać...

W wagonie, do którego dostał się Józef, było straszliwie ciasno. O miejscu przy drzwiach nie mógł nawet marzyć, ponieważ ci, co za nim weszli do wagonu, wpełnęli go w kąć.

Józef z trudem chytał oddech. Cuchnęło tam tak okrutnie, że dusiło go coś w gardle i był bliski omdlenia.

W chwilach rozpaczki Józef dochodził do wniosku, że los na nim się zemścił i w straszliwy sposób go ukarał. Obecnie miał możliwość przekonać się, że nie tylko on został ukarany. Oka ci wszyscy ludzie cierpieli podobnie, jak on A co oni zawinili?

Pociąg ruszył wreszcie z miejca.

Józef siedział obok młodego parobka, który nie przestawał utyskiwać:

— Czego oni chcą od nas? Mówią, że jest wojna. Ale kto potrzebował tej wojny? Co będziemy mieli z niej za korzyść? A ty skąd jesteś — zapytał nagle Józefa.

— Z Warszawy — odparł Józef.

— W jaki więc sposób dostałeś się tutaj? (Dalszy ciąg jutro).

CZYTAJCIE

ŻYCIE KOBIECE

Sojusz francusko-sowiecki staje się ciężarem dla Paryża

W prasie francuskiej toczy się obecnie b. interesująca dyskusja prasowa na temat znaczenia sojuszu francusko-sowieckiego.

Piątkowy „Le Matin“, cytując na ten temat deklarację Leona Bluma, wypowiedzianą w Izbie Deputowanych, że Francja musi dokonać wyboru pomiędzy swymi aliantami, aprobując całkowicie to stanowisko i prowadząc w dalszym ciągu kampanię przeciwko przymierzu z Rosją domaga się natychmiastowego wypowiedzenia paktu francusko-sowieckiego wzajemnej pomocy.

Mamy ciągle jeszcze — pisze dziennik — jednocześnie dwa

pakty: z Polską i Rosją. Jeśli te dwa kraje wejdą ze sobą w konflikt, choć to jest mało prawdopodobne, jakie stanowisko będzie musiała zająć Francja?

Czy będzie musiała się bić z jednym ze swoich sprzymierzeńców, czy też wysłać część armii przeciwko Polsce, a drugą część przeciwko Rosji?

Podobne stanowisko choć na innym tle zajmuje Leon Bailby na łamach dziennika „Le Journal“. Powołując się na artykuł tygodnika „Gringoire“, autor zwraca uwagę, na kompromitację sił rosyjskich.

Opisując przebieg wymiany not pomiędzy Rosją a Polską o-

raz zwracając uwagę na słuszną ocenę przez Polskę manewrowania rosyjskiego, autor podkreśla, że Rosja nie miała odwagi poprzeć swoich groźb, w stosunku do Polski, jakąkolwiek akcją wojskową.

Na próżno Czechosłowacja oczekiwała pomocy od swego rosyjskiego alianta. Ultimatum Polski do Pragi zostało wysłane i poparte działaniami wojskowymi. Rosja natomiast nie potrafiła ani okazać wysiłku, ani prowadzić dyplomacji godnej wielkiego Państwa.

Rosja przestała istnieć, konkluduje autor, nawet dla tych, którzy kiedyś na nią jeszcze liczyli.

Słowacy ministrami praskimi

Posłowie Sidor i Sokol nie przyjęli tek

PRAGA. Prezes Rady Ministrów gen. Syrový, jako pełniący obowiązki prezydenta Republiki, podpisał 7 b. m. w godzinach popołudniowych dekret nominacyjny członków autonomicznego rządu słowackiego. Mianowani zostali następują-

cy ministrowie: M. Czernak, b. minister rządu praskiego, prof. gimnazjum matematyczno-przyrodniczego w Bratysławie, P. Teplanski, poseł do parlamentu i dr T. Durczyński, adwokat w Bratysławie.

Jak wiadomo, projekt ustawo-

dawczy, dotyczący organizacji władzy wykonawczej na ziemi słowackiej, przewiduje, że ministrowie słowacy są jednocześnie członkami rządu w Pradze.

Wbrew pierwotnym koncepcjom, do rządu praskiego nie weszli posłowie Sidor i Sokol, którzy odmówili wzięcia udziału w rządzie ze względów zasadniczych.

Fakt ten zasługuje na specjalne podkreślenie.

Na ich miejsce weszli dwaj inni członkowie słowackiej partii ludowej w osobach posłów Durczyńskiego i Czernaka. Po zostali dwaj ministrowie, t. zn. Lichner i Teplanski, reprezentują słowackie skrzydło stronnictwa agrariuszy.

Bogumin — węzeł Europy

Niemiec o bogactwach Śląska Zaolzańskiego

„Frankfurter Ztg.“ zamieszcza artykuł redakcyjny p. t.: „Punkt węzłowy Cieszyn — nowa granica między Czechosłowacją a Polską“.

W artykule tym autor stwierdza, że nowa granica, jeszcze nieustalona, oddaje bogate rezerwy węglowe karwińskie i miasta Bogumin z jednym z najważniejszych węzłów punktów komunikacyjnych wschodnio-środkowej Europy w polskie posiadanie.

W Boguminie i Cieszynie spotykają się linie kolejowe, pro-

wadzące z Moskwy, Leningradu, Warszawy, Gdańska, Gdyni, Berlina i Wrocławia do Lwowa, Odessy i Konstancy, do Bratysławy, Wiednia i Triestu, do Budapesztu, Białogrodu i Konstantynopola, do Koszyc i Bukaresztu.

Jeszcze przez Austrię zbudowana kolej, idąca dotychczas tuż przy granicy polskiej, a tworząca najważniejsze połączenie przez Przełęcz Jabłonkowską i dolinę Wagu między ziemiami czeskimi a Słowacją, biegnie teraz przez terytorium Polski.

Bogumin był dotychczas największym dworcem towarowym Czechosłowacji. Jego szynami toczyły się słowackie rudy i drzewo, rumuńska nafta, karwiński węgiel kamienny i koks oraz wiele innych towarów, przetransportowanych w portach bałtyckich albo wysyłanych z nich do portów Morza Czarnego i Adriatyckiego.

Już te krótkie zestawienia dają obraz gospodarczych możliwości, które rozwinąć będzie mogła Polska.

Zgon ofiary potwornych morderców

W najbliższym już czasie bandyci wpadną w ręce policji

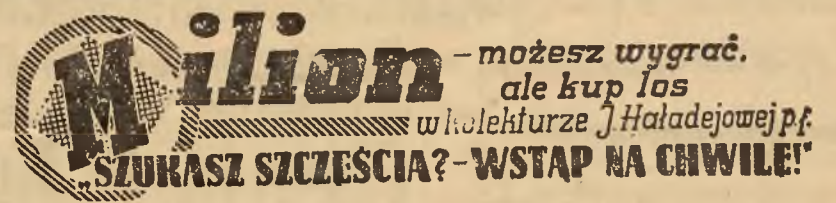
W dniu wczorajszym donosiśmy o potwornym napadzie bandyckim w Sulejówku, ofiarą którego padła żona emerytowanego pułkownika i lekarza 63-letnia Urszula Szczerbińska. Postrzelona ciężko w brzuch przez zbirów starszka przewieziona została do szpitala Przemienienia Pańskiego. Wszelka pomoc okazała się nadaremna i Szczerbińska zmarła, nie odzyskawszy ani na moment przytomności.

Oblawa na bestialskich morderców trwa w dalszym ciągu. Teren powiatu warszawskiego patrolowany jest przez policję oraz funkcjonariuszy Urzędu Śledczego. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, iż w najbliższym już czasie potworni bandyci wpadną w ręce sprawiedliwości.

Nie jest wykluczone, że sprawcami zabójstwa Szczerbińskiej są ci sami bandyci, którzy doskonalili przed nie dawnym czasem napad na mieszkanie Wojciecha Radomskiego w Międzylesiu, oraz na dom Dołęgi w tej samej miejscowości. W obu wypadkach napad się nie udał i ospryskowie zbiegli, ostrzeliwu-

jąc ścigających ich właścicieli domów. W chwili obecnej eksperci rusznikarscy badają wyjętą z drzwi kulę, która ugodziła

śmiertelnie Szczerbińską. Dopiero po jej zdobaniu okaże się, czy wszystkie te napady są dziełem jednych i tych samych bandytów.

Centrala: Warszawa, Nowy Świat 47.
Oddziały: Krak. Przedmieście 87, Nowy Świat 50.
Marszałkowska 86, Chłodna 68.

Zamordowali kłonicami zamożnego gospodarza

W kolonii Łazinki powiatu mińskiego i mazowieckiego znaleziono w stodole zwłoki gospodarza Jana Gorasia. Opadal leżały trzy skrwawione kłonicy. Zawiadomiona policja wszczęła dochodzenie. Ustalono, że na terenie kolonii grasowała od dłuższego czasu banda zuchwałych złodziei, którzy kradli zboże, drób i t. p. Goraś nocował w stodole.

Krytycznej nocy złodzieje zaskoczyli się do stodoły Gorasia, który przebudziwszy się, usiłował zatrzymać złoczyńców.

Zaskoczeni złodzieje zginęli na gospodarza z kłonicami i w bestialski sposób zamordowali go.

Sledztwo ustaliło, że złodziejami i mordercami byli najbliżsi sąsiedzi Gorasia: Stanisław Radzio, Stanisław Zieliński i Stefan Kamiński. Potwornych zabójców aresztowano i osadzono w więzieniu.

Uwięzieni w Czechach Polacy odzyskają wkrótce wolność

PRAGA. W wykonaniu założeń polskich, zawartych w ostatniej nocy Rządu Polskiego do Republiki Czesko-Słowackiej, czeski minister Sprawiedliwości wydał podległym organom rządowym polecenie natychmiastowego zwolnienia osób narodowości polskiej, przebywających w więzieniach, a

resztach karnych, lub śledczych z powodu przestępstw politycznych.

W wypadkach wątpliwych, czy przestępstwo ma charakter polityczny, czy kryminalny, minister polecił interpretować na korzyść oskarżonego, to znaczy kwalifikować przestępstwo jako polityczne.

Posiedzenie Rady Miejskiej

W środę dnia 12 października br. odbędzie się o godzinie 20-ej w gmachu Zarządu Miejskiego posiedzenie kieleckiej Rady Miejskiej z porządkiem dziennym następującym:

Przyjęcie porządku obrad;
Zatwierdzenie protokołów.

Komunikaty Zarządu Miejskiego.

Wyjaśnienia Zarządu Miejskiego dotyczące protokołu

Kina kieleckie:

Czwartak Geniusz sceny
Palace: Druga młodość
WF. i PW Kalif Bagdad
Casino: Marco Polo

Kupon ulgowy „K. Expressu Codz.”

okazicielowi kasa wyda bilet ulgowy w cenie 75 gr. na wszystkie miejsca w „CZWARTAKU”.

B A R I RESTAURACJA BRISTOL

Kielce, Sienkiewicza 21 tel. 12-19

Zaprasza dziś na specjalne dania barowe

Zołądek gęsi po Tyr. 60 gr.
Bigos z młodej kapusty 30 gr.
Kapusta fasz. po rusku 50 gr.
Zraz wieprz. po myśl. 50 gr.
Kiełbasa z kapustą 40 gr.

Ceny niezmiennione od 1935 r.

Odbiorniki sieciowe i grzejniki elektryczne, żelazka, imbryki, kucharki, grzałki do rurek, poduszki i inne

do nabycia na dogodnych warunkach

w Radomskim T-wie
ELEKTRYCZNYM

Spółka Akc. w Radomiu
ulica Traugutta Nr 53

Rocznik 1936

EXPRESSU CODZIENNEGO 5 gr.
KUPIMY

Zgłoszenia: Kielce, ul. Sienkiewicza Nr 32, Kielecki Express Codzienny

Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej.

Rezygnacja Jana Bokwy i prof. Zygmunta Nałęcz-

Dobrowolskiego z mandatów członków Komisji Rewizyjnej.

Powiększenie składu os-

bowego Komisji Regulaminowej i uzupełnienie składu Komisji Technicznej.

Reskrypt Urzędu Woje-

wódzkiego o zmianę uchwały powziętej w sprawie nabycia gruntów państwowych t. zw. „poseminaryjskich” przy ul. Karczówkowskiej na cele rozbudowy miasta z przeznaczeniem pod budowę kolonii mieszkaniowej członków Stow. b. Więźniów Politycznych.

Określenie wysokości podatku komunalnego do państwowych opłat od wyrobu i przerobu spirytusu, wyrobu drożdży, od sprzedaży spirytusu i napojów alkoholowych, oraz opłat od wyrobu i magazynowania napojów winnych w r. 1939.

Określenie wysokości podatku komunalnego do procentowych opłat od różnych aktów notarialnych sporządzonych na obszarze miasta Kielce w r. 1939/40.

Określenie wysokości podatku komunalnego do państwowego gruntowego na r. 1939 r.

Określenie wysokości podatku komunalnego do pobieranej na rzecz Skarbu Państwa ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok 1939.

Podwyższenie kredytu w niektórych §§ budżetu gm. Kielce na r. 1938/39.

Wolne wnioski i interpretacje.

Cudowny lekarz za kratkami

Przed kilku tygodniami bawił w Kielcach pewien Rumun, który wślawił się wrywaniem zębów bez bólu. Eksperyment swój „cudowny lekarz” powtarzał w szeregu miejscowości, budząc ogólny podziw i zachwyt dla swej zręczności.

Obecnie, jak dowiadujemy się, wrywacz zębów został zatrzymany i osadzony w więzieniu pod cięż-

kim zarzutem działania na szkodę państwa.

Dość dziwne i podejrzane wydawało się, że Rumun nie pobierał żadnego wynagrodzenia za usuwanie

zębów, a mimo to prowadził życie na szerokiej stopie.

Aresztowanie nastąpiło w Gdyni.

Ekran i Scena

Marco Polo

Kino „Casino” w Kielcach wyświetla obecnie przebojowy film, osnuty na tle przygód

wielkiego podróżnika Marco Polo.

Marco Polo trafia do Chin i tu staje się bohaterem emocjonujących przeżyć, przewyższając groźne niebezpieczeństwa.

Pełna romantyzmu opowieść filmowa „Marco Polo” trzyma w napięciu uwagę widza od początku do końca.

Rolę bohatera kreuje Garry Cooper, uznany za 100 procentowego mężczyznę.

Kupon „K. Expressu Codziennego”

upoważnia do otrzymania w kasie kina „Palace” w Kielcach biletu w cenie 75 gr. na wszystkie miejsca

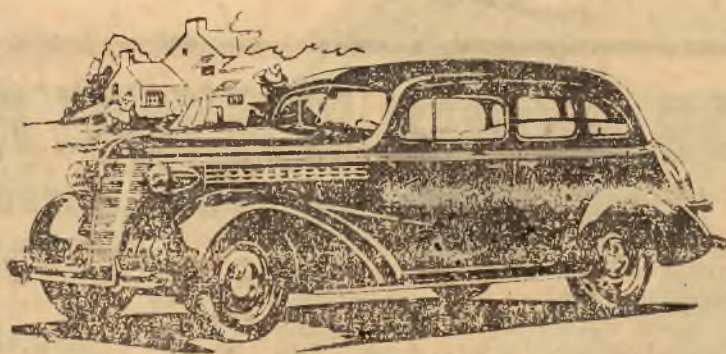
Trudno żyć kulturalnie bez

RADIOODBIORNIKA

TELEFUNKEN

Najnowsze modele tych aparatów do nabycia

w sklepie Elektrowni Kielce, ul. Sienkiewicza 59.

„AUTO-COMMERCE” Kielce
Sienkiewicza 55, tel. 13-01, 13-16
Rejonowa sprzedaż samochodów
Chevrolet, Buick, Opel

Dogodne warunki spłaty. Dostawa natychmiastowa.
Stacja obsługi: Stacja benzynowa „POLMIN”

Złodzieje pod kluczem

W związku z kradzieżami mieszkaniowymi, jakie miały miejsce w ostatnich dniach na terenie Kielce, Wydział Śledczy w Kielcach zdobył informacje, że kradzieży tych dokonuje zbiegły z więzienia w Pińczowie Pawłowski Józef, który przeniósł się na teren Kielce i tu wraz z innymi dokonuje kradzieży.

Na skutek tego zarządzo-

no czaty w czasie których zatrzymano Pawłowskiego Józefa i Zapalę Czesława, wracających z łupem z kradzieży.

Dodać należy, że Pawłowski w czasie zatrzymania go stawiał opór, począł szarpać i kopać szeregowego oraz przewrócił go na ziemię, jednak policjant zdołał go doprowadzić do komisariatu

Drobne ogłoszenia

Jest 5 (pięć) DZIAŁEK DO SPRZEDANIA po 900 metrów kwadratowych, przy ul. Czarnowskiej. Wiadomość: Kielce, ul. Czarnowska Nr 16 — L. Chońska.

Kupon „K. Expressu Codziennego”

upoważnia do otrzymania ulgowego biletu w cenie 75 gr. do kina „Casino” na wszystkie miejsca z wyjątkiem łóż.

Ze sportu

O mistrzostwo kl. „A”

Dziś w niedzielę dnia 9 października o godz. 15.30 odbędzie mecz piłkarski o mistrzostwo kl. „A” Podokręgu Kieleckiego pomiędzy KS. Związku

Strzeleckiego z Miechowa, a KS. „Granat” z Kielce.

Jest to pierwszy mecz rundy jesiennej rozgrywany w Kielcach

Mecz juniorów

O godz. 13.30 na boisku W. K. S. juniorzy WKS-u spotka-

ją się w meczu piłki nożnej miejscowym „Granatem”.

Woźniakiewicz contra Kulczycki

Jak się dowiadujemy do Kielce przyjeżdża celem rozegrania meczu pięciarskiego warszawski KS. „Warszawianka”

ski wagi lekkiej — Woźniakiewicz i spotka się z Kulczyckim, który pilnie trenuje przygotowując się do ciekawego pojedynku.

Mecz odbędzie się w sali Teatru Polskiego w niedzielę 16 października. Z „Warszawianką” przyjeżdża mistrz Pol-

Blizsze szczegóły spotkania podamy w najbliższym czasie.

Pranumerata miesięczna „Kieleckiego Expressu Codziennego” łącznie z odosłaniem do domu lub przesyłką pocztową w całym kraju 2 zł. 50 gr.

Ceny ogłoszeń: Za 1 wiersz milimetry w 1 szpalcie w tekście str. I-sza 50 gr. za tekstem str. VIII 40 gr., Ogłoszenia orobne 10 gr. za słowo. Ogłoszenia matrymonialne w dziale „drobnych” 20 gr. za słowo. Komunikaty i wzmianki 1 zł. od wiersza. komunikatów bezpłatnych nie umieszcza się. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.